

Súd: Okresný súd Nové Mesto n/V
Spisová značka: 5P/122/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612203549
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Šuríková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2012:6612203549.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom samosudkyňou JUDr. Elenou Šuríkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. T., nar. XX.XX.XXX8, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov matky A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., J. XXX/X a otca E. T., nar. XX.XX.XXXX, občana Slovenskej republiky, bytom H., J. XXX/X, o nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad mal. E. T., rod. T., nar. XX.X.XXXX a umiestňuje maloletého s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia do S. B. Č., J.. P. XX, S. J..

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. E. T., nar. XX.X.XXXX sumou 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré je povinná poukazovať vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet S. B. Č., J.. P. XX, S. J..

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. E. T., nar. XX.X.XXXX sumou 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktoré je povinný poukazovať vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet S. B. Č., J.. P. XX, S. J..

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/38/2011-32 zo dňa 18.2.2011.

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka maloletého dieťaťa návrhom doručeným súdu dňa 02.03.2012 žiadala, aby súd nariadil na maloletým E. ústavnú starostlivosť. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý E. jej bol zverený do osobnej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/38/2011-32 zo dňa 18.02.2011, avšak nastali závažné problémy vo výchove maloletého. Prvý rok po zverení bolo všetko v poriadku. Maloletý sa prispôboval domácemu prostrediu. Časom sa však správanie maloletého zmenilo. Začal byť vulgárny a jeho správanie bolo arogantné. Tieto problémy sa snažila riešiť pomocou sociálneho úradu v Novom Meste nad Váhom. Nepomohlo ani psychiatrické liečenie v Kremnici. Problémy sa stále stupňovali, maloletý začal kradnúť. Žiadne riešenie však nepomohlo.

Otec sa k návrhu nevyjadril. Nachádza sa na neznámom mieste, a preto súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p., kedy súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie ani nepožiadava z dôležitého dôvodu o odročenie, a preto súd pojednával v neprítomnosti otca maloletého, prihliadol na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a kolízneho opatrovníka, oboznámil sa so správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, Detského domova S. J., rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/38/2011-32 zo dňa 18.02.2011 a obsahom spisu sp. zn. 11P/38/2011, ako aj s ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav :

Z výsluchu matky bolo zistené, že otec maloletého E. T. je otcom piatich detí, z ktorých tri sa nachádzajú v detskom domove. Neprejavuje o deti žiaden záujem. V súčasnosti býva v podnájme v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi A., E. a O.. S otcom maloletého O. sa pre vzájomné nezhody rozišli. Mesačné náklady na byt sú 60,-Eur nájom a 20,-Eur elektrina. Matka je zamestnaná v COOP Box Nové Mesto nad Váhom, pričom jej mesačný príjem je cca XXX,- Eur. Poberám rodičovský príspevok vo výške XXX,- Eur mesačne. K výchovným problémom s maloletým E. uviedla, že absolútne nezvláda jeho maloletého, nakoľko je vulgárny nielen voči okoliu, ale aj voči nej ako matke. Dopúšťa sa krádeží v Bille. Po krádeži maloletého dovedli policajti a ani pred nimi sa neštil matku vulgárne osočovať, nadávať jej. Nemá pred matkou žiaden rešpekt.

Z obsahu rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/38/2011-32 zo dňa 18.02.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.03.2011 bolo zistené, že došlo k zrušeniu ústavnej starostlivosti nad maloletým E. nariadenú rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/349/2007-56 zo dňa 23.04.2008, právoplatného dňa 08.09.2008. Maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Dôvodom zrušenia ústavnej starostlivosti bola skutočnosť, že matka ukončila výkon trestu, usporiadala si bytové podmienky ako aj rodinné vzťahy a zamestnala sa.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom vyplýva, že matka maloletého býva v F. E. F. R. od 2008 a nemá tu stály trvalý pobyt. Býva v jednoizbovom byte, ktorý je v osobnom vlastníctve rodičov O. T., ktorý už v byte dlhšie nebýva. So starostlivosťou o ich spoločné dieťa jej stále pomáhajú jeho rodičia. Domácnosť je štandardne zariadená, udržiavaná v poriadku a čistote. V byte sú vytvorené všetky podmienky pre výchovu maloletej A. i E., ktorí sú v osobnej starostlivosti matky po zrušení ústavnej starostlivosti. Obaja chodia do základnej školy. Postupne, ale začali vznikajúť výchovné problémy u maloletého E. i A.. Matka prestala pracovať, spolupracuje s tunajším úradom, oznamuje skutočnosti týkajúce sa jej pomerov v domácnosti. Výchovné problémy sa postupne vystupňovali, hlavne u maloletého E.. Po návšteve školy, s ktorou riadne spolupracovala, detskej psychiatricky a spoločnej konzultácii s tunajším úradom maloletý bol hospitalizovaný v Detskej psychiatrickej liečebni v Kremnici, a to v trvaní viac ako dva mesiace v zimnom období. Po jeho návrate domov, ale nenastala zmena k lepšiemu, skôr naopak. V škole mal absencie, v obchodoch menšie krádeže, opakovane ho domov dovedli policajti, matku nerešpektoval a vulgárne sa k nej správal a vyjadroval. Z uvedených dôvodov matka podala návrh na súd vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti. Problémy sa ale začali stupňovať aj s dcérou A.. V súčasnej dobe matka opäť pracuje a zároveň poberá rodičovský príspevok. O maloletého O. sa vzorne stará, avšak o ďalšie deti v domácom prostredí by matka v súčasnosti zrejme nezvládla. Nemá tu žiadnych príbuzných a v spoločnej domácnosti žije s novým partnerom.

Z dohody o uznaní a splátkach dlhu zo dňa 10.01.2012, že matka maloletého v postavení dlžníka uznala dlh vo výške 4.105,90 Eur ako nedoplatok na výživnom voči Detskému domovu S. J.. Následne dôvodom žiadosti o povolenie splátok bola súčasná ekonomická situácia matky.

Podľa ustanovenia § 44 ods. 1 a ods. 3 písm. c) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákona o rodine), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré

nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradnou starostlivosťou je ústavná starostlivosť.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 3 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa ustanovenia § 81 ods. 1 a 2 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

V danom prípade, po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že boli splnené podmienky podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine, že ak sa zmenia pomery, súd môže aj zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Z predmetného ustanovenia vyplýva, že právoplatný rozsudok môže byť zmenený. Musí však dôjsť k podstatnejšej zmene pomerov. Zmena pomerov odôvodňujúca nové rozhodnutie vo veci musí byť závažnejšieho rázu, musí ísť o dôsledok výraznejšej zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový podklad pre predchádzajúce rozhodnutie súdu. V prípade maloletého E. súd porovnal pomery, z ktorých vychádzal pri rozhodovaní o skoršej úprave osobnej starostlivosti o maloletého a pomery v čase súčasného rozhodovania a na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/38/2011-32 zo dňa 18.2.2011, skôr vykonaná úprava osobnej starostlivosti o maloletého, sa vzhľadom na podstatnú zmenu pomerov, stala úpravou, ktorá už nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre úspešný vývoj maloletého. V čase zverenia maloletého E. do osobnej starostlivosti matky, bol maloletý v podstate bezproblémovým dieťaťom, ktorý sa začal začleňovať do domácnosti matky, no v súčasnej dobe je výchova maloletého vážne narušená. Prejavuje sa vážnymi nedostatkami v správaní maloletého spočívajúcimi v tom, že maloletý je agresívny a pre

agresivitu sa stáva nebezpečným aj pre svoje okolie, je vulgárny, dopúšťa sa krádeží. K zlepšeniu nedošlo ani po absolvovaní liečenia v Detskej psychiatickej liečebni v Kremnici,

práve naopak k zhoršeniu. Matka sama hodnotí správanie maloletého napriek spolupráci s úradmi za nezvládateľné. Správanie maloletého nie je náhodným či ojedinelým vybočením z normálneho správania, ale nedostatky v správaní sú dlhodobejšieho charakteru. Nepodarilo sa vyriešiť výchovné problémy s maloletým E. ani za pomoci psychológov, ani liečením. Vzhľadom na to, že výchova maloletého je vážne narušená nemohol súd uprednostniť pred nariadením ústavnej starostlivosti náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť (§ 54 ods. 1 Zákona o rodine), pretože tieto sú určené na naplnenie úplne iného cieľa a nevedli by k náprave vadného správania maloletého. Súd nariadil ústavnú starostlivosť bez toho, že by pristúpil pred jej nariadením k iným výchovným opatreniam (§ 54 ods. 4, § 37 ods. 2 Zákona o rodine), keďže narušenie výchovy maloletého prejavujúce sa v jeho agresívnom správaní je tak závažné, že použitie miernejších opatrení by sa minulo účinkom, keď matka ani škola jeho výchovu nezvládajú a predchádzajúca spolupráca so psychológmi, tak aj liečenie maloletého nevedli k náprave, rovnako i s prihliadnutím na vek maloletého, keďže prevýchova má zväčša dlhodobý charakter, by iné výchovné opatrenie už nebolo účelné. Vzhľadom na charakter výchovných problémov mal súd za to, že v záujme prevýchovy maloletého je nariadenie jeho ústavnej výchovy dôvodné.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ustanovenia § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa ustanovenia § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Je povinnosťou súdu určovať výšku výživného bez ohľadu na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, a to v minimálnom rozsahu, vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Vzhľadom ku skutočnosti, že sa vykonanými šetreniami nepodarilo zistiť majetkové a príjmové pomery otca maloletého

dieťa, súd určil otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa sumou 30% zo sumy životného minima mesačne. U matky súd prihliadol na jej majetkové a majetkové pomery ako aj rozsah vyživovacích povinností matky, a preto určil aj matke vyživovaciu povinnosť sumou 30% zo sumy životného minima mesačne. Vyživovacia povinnosť bola určená s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne cestou tunajšieho súdu písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže

namiesto samosudcu rozhodoval senát,

h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav

i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,

j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na exekúciu podľa osobitného predpisu.